

EXTERN KVALITETSGRANSKNING av specialiseringstjänstgöring

Vårdcentralen Lundbergsgatan

Klinik

Allmänmedicin

Specialitet

2023-11-13

Datum

Malmö

Ort

Magnus Tufvesson och Roos Verendel Nyberg

Inspektörer

SOSFS 2015:8

Föreskrift

Styrkor

- Valfungerande och välbemannad vårdcentral med god utbildningstradition och hög intern utbildningskompetens
- Utvecklingsinriktad verksamhetschef med god insikt i ST-utbildningens villkor som själv gjort ST på enheten
- Valfungerande SR-funktion med nära samarbete i form av stöd i introduktion, årliga träffar med ST/HL/VC samt valfungerande årliga HL-träffar
- Stor ST-läkargrupp med god spridning i tid under ST så man har möjlighet att stötta varandra
- Positiv och god grundattityd till utbildning där man har en stabilitet över tid som ger möjlighet att utveckla verksamheten vidare

Svagheter

- Begränsningar i utrymme och antal rum på enheten vilket gör att ST inte kan ha samma arbetsrum. Man jobbar på schematekniska lösningar gällande detta
- Ögonmikroskop saknas på enheten och kräver andra sätt att kompetenserna för att lära sig detta arbete. Detta sker och man har ett ögonmikroskop på kvälls/helgmottagningen där ST deltar under stora delar av ST

Förbättringspotential

- Utveckla vidare det goda arbetet med kompetensvärdering vardagsarbetet. Kom överens i HL/ST-grupperna vilka bedömningsinstrument/dokument ni vill använda och hur arbetet med dessa kan underlättas. Utskrifter på rummen i dokumentsamlare på vägg? Temaveckor? Bedömningsveckor? Jobba tillsammans med flera sit-in samma dag
- Nyttja den stora kunskap som finns i handledargruppen och arbeta fram en tydligare överenskommelse för hur man kan öka den strukturerade bedömningen och återkopplingen av kompetens inom utbildningsplanen
- Fortsätt med arbetet att i den vardagliga handledningen arbeta regelbundet med IUP. Vi rekommenderar att man tar fram en lokal rutin för hur IUP används ännu mer regelbundet i handledningen
- Se över tiden för handledning både för ST och HL. Tillse tillräckligt med tid för HL och ST för administrationen kring kompetensvärdering/IUP/årsrapporter mm.
- Tydliggör ramarna för schemat och dess läggning, ffa avseende kurser och sidotjänstgöringar. Hur gör man, vilka tidsramar gäller etc. Detta för att minimera oklarheter och öka förståelsen för varandra som ST resp schemaläggare
- Utveckla arbetet gällande vetenskapligt arbete som en återkommande del av ST med Journal Club eller liknande. Webinarier finns internt där läkare på enheten deltagit
- Se över möjligheter att låta ST ta ännu större del av det allmänna arbetet på enheten inkl utvecklingsarbete, ansvarsdelar för olika grupper etc
- Jobba vidare med handledning på handledning, även av studenter och vik leg läk. Se över möjlighet att använda videoinspelning i detta arbete
- Se över möjligheter till återvändartid (dagar/veckor) ffa under längre sidotjänstgöring för att möjliggöra god kontakt med hemmakliniken samt för att jobba med kontinuitetsmålet och följa listade patienter över tid
- Utveckla arbetet med handledarträffar på enheten, bygg vidare på specialistkollegium och fortsätt er goda medverkan på handledarträffar arrangerade av studierektor
- Fortsätt det goda arbetet avseende konkret ledarskapsträning i vardagen, tex i upplägg av det egna arbetet, under läkarmöten och arbetsplatsträffar, på ST-träffar mm. Låt ST-läkarna ta ansvar för planering och ledning på enheten med stöd av HL och ledning. Överenskom strukturerade sätt att återkoppla på denna träning
- Låt ST-läkarna ta del av patientsäkerhetsarbetet genom att ta del i avvikelsehanteringen på enheten

STRUKTUR

A Verksamheten

På vårdcentralen Lundbergsgatan finns ca 12400 listade patienter som representerar ett brett allmänmedicinskt spektra. Tjänstgöringen bedöms vara tillräckligt allsidig för att uppfylla de krav målbeskrivningen ställer. BVC finns i anslutning till vårdcentralen där ST tjänstgör. MVC-verksamhet tas del av via placering på kvinnoklinik. Hemsjukvård ingår i vårdcentralens uppdrag och SäBo finns kopplat till enheten där ST deltar under utbildningstiden. De övergripande riktlinjer som behöver finnas från vårdgivaren för att säkra att ST bedrivs med hög och jämn kvalitet samt utvärderas finns.

Föreskrift

Den vårdgivare som tar emot läkare för specialiseringstjänstgöring ska ansvara för att det finns förutsättningar för att genomföra sådan tjänstgöring av hög och jämn kvalitet.

Vilket, enligt SPUR-modellen, innebär att:

- Det finns skriftliga riktlinjer från vårdgivaren om hur verksamhetens specialiseringstjänstgöring ska genomföras.
- Vårdgivaren tillhandahåller skriftliga riktlinjer för hur bedömning av ST-läkarens kompetens ska göras.
- Tjänstgöringen är tillräckligt allsidig.

Kvalitetsindikator

- Det finns rutiner som, utöver extern granskning, anger hur kvaliteten i ST-utbildningen kontinuerligt ska utvärderas och säkerställas.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda, men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter följs.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter. Åtgärder krävs.

B Medarbetarstab och interna kompetenser

Man har en god bemanning med nio läkare är som specialister i allmänmedicin och har genomgått handledarutbildning. För närvarande har man 7 ST. Det finns tillräckligt med specialister och andra medarbetare för att erbjuda handledning samt fortlöpande instruktioner. Studierektor som är specialist i allmänmedicin och handledarutbildad finns kopplad till enheten. Studierektor erbjuder handledarträffar en gång per termin. Det finns skriftliga instruktioner för hur handledning av ST skall gå till.

Föreskrift

- Den huvudansvariga handledaren har ett bevis om specialistkompetens i avsedd specialitet.
- Samtliga huvudansvariga ST-handledare har genomgått handledarutbildning.
- Övriga handledare är legitimerade läkare med relevant specialistkompetens.
- Det finns tillgång till specialistkompetent studierektor, som har genomgått handledarutbildning.
- Det finns tillgång till handledare i en omfattning som motsvarar behovet av handledning.
- Det finns tillgång till medarbetare som kan ge nödvändiga instruktioner.

Allmänna råd

- Studierektor har relevant specialistkompetens.

Kvalitetsindikator

- Det finns generella skriftliga instruktioner för hur handledningen av ST-läkare ska gå till.
- Handledarna ges minst en gång per år möjlighet till utbildning/uppdatering/kompetensutveckling inom området.
- Det finns skriftlig uppdragsbeskrivning för studierektorn.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda, men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter. Åtgärder krävs.

C Lokaler och utrustning

Adekvata lokaler och utrustning finns på enheten. Rum för gyn- och rektoskopiundersökning och öronmikroskop finns på enheten. Akutrum med adekvat utrustning. ST-läkarna har tillgång till funktionell arbetsplats men man bor trångt och får dela rum samt växla mellan olika rum. Man har via SR- funktionen och regionen tillgång till Medibas.se och sökbar vetenskaplig databas.

Man saknar ögonmikroskop, kunskap att kunna handlägga ögonsjukdomar i primärvård bedöms kunna tillhandahållas på vårdcentralen och kvälls-/helgmottagningen kompletterat med sidotjänstgöring.

Föreskrift

Den vårdgivare som tar emot läkare för specialiseringstjänstgöring ska ansvara för att det finns förutsättningar för att genomföra sådan tjänstgöring av hög och jämn kvalitet.

Vilket enligt SPUR-modellen innebär att:

- Utrustning för diagnostik, utredning och behandling är adekvat.
- Utrustning för mottagningsverksamhet, möten och behandlingskonferens på distans är adekvat.

Kvalitetsindikator

- ST-läkarna har tillgång till funktionell arbetsplats.
- Det finns tillgång till relevanta IT-baserade kliniska beslutsstöd, sökbar vetenskaplig databas samt stöd från bibliotek eller FoU-enhet under hela specialiseringstjänstgöringen.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda, men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter. Åtgärder krävs.

PROCESS

D Tjänstgöringens upplägg

Vi får se exempel på individuella utbildningsprogram (IUP) för ST-läkare på enheten där man har fyllt i tjänstgöringsplan och planerade kurser samt delmålen och planeringen för dess genomförande och uppföljning.

Studierektor samordnar ST-undervisningen där man har 4 h ST-tid per vecka.

Man deltar i gemensam kvälls- och helgmottagning där ST bemannar en av läkarlinjerna. Man går alltid parallellt med en specialist. Deltagande i kvälls/helgmottagningen påbörjas efter några månaders ST-tjänstgöring.

Föreskrift

Den vårdgivare som tar emot läkare för specialiseringstjänstgöring ska ansvara för att det finns förutsättningar för att genomföra sådan tjänstgöring av hög och jämn kvalitet.

Vilket enligt SPUR-modellen innebär att:

- Verksamheten tillhandahåller skriftliga riktlinjer för hur målbeskrivningen ska uttolkas, samt styrande dokument för tjänstgöringens upplägg. Dessa ska vara kända och användas.
- Jourtjänstgöring/beredskap utgör en adekvat del av tjänstgöringen.
- Alla ST-läkare har lika rättigheter, skyldigheter och möjlighet att uppnå målen i målbeskrivningen oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Föreskrift

- Verksamhetschefen på det tjänstgöringsställe där en ST-läkare genomför sin huvudsakliga tjänstgöring har det övergripande ansvaret för ST-läkarens ST-utbildning.
- Den ansvariga verksamhetschefen ansvarar för att det för varje ST-läkare tas fram ett individuellt utbildningsprogram och att det för varje ST-läkare utses en huvudansvarig handledare.
- Varje ST-läkare har ett utbildningsprogram som utgår från målbeskrivningen och som omfattar de utbildningsaktiviteter som behövs för att uppfylla kompetenskraven i målbeskrivningen.
- Utbildningsprogrammet följs upp regelbundet och revideras vid behov.
- Studierektorn samordnar ST-läkarnas interna och externa utbildningsaktiviteter.

Allmänna råd

- Studierektorn är en organisatorisk stödfunktion till verksamhetschef, handledare och ST-läkare.
- I studierektorns arbetsuppgifter ingår att ansvara för att utarbeta introduktionsprogram för ST-läkarna.
- Studierektorn tar del av kompetensbedömningarna.

Kvalitetsindikator

- Alla ST-läkare får introduktion till tjänstgöringen.
- Leg läkare som arbetar vid enheten med sikte på ST och som avslutat sin BT och/eller BT-läkare som påbörjat sin ST med BT vid enheten har tillgång till individuella utbildningsprogram och handledning i enlighet med ST.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda, men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter. Åtgärder krävs.

E Handledning och kompetensbedömning

Individuell handledning är inlagd i schema och sker 1 timme per vecka. På handledningen diskuteras patientfall, görs medsittningar/sit-in, doktorsrollen diskuteras liksom etiska frågeställningar. Vi rekommenderar att man tillsammans tar fram en tydligare struktur för hur man på enheten arbetar mer systematiskt och regelbundet med IUP. Detta bedömer vi ytterligare skulle förbättra den goda utbildningskultur och handledarkompetens man har på enheten ser vi att man väl uppfyller de förväntningar som finns i föreskrifter, allmänna råd och kvalitetsindikatorer inom detta område. Alla ST skriver en årsrapport som SR samt verksamhetschef tar del av vid årsbesök av SR.

Föreskrift

- Varje ST-läkare ges kontinuerligt handledning i form av stöd och vägledning med utgångspunkt i det individuella utbildningsprogrammet.
- Det finns en utsedd huvudansvarig handledare för varje ST-läkare.
- Varje ST-läkare har tillgång till en handledare för varje del av tjänstgöringen.
- Den huvudansvariga handledaren bedömer ST-läkarens kompetensutveckling kontinuerligt, med utgångspunkt i målbeskrivningen för specialiteten och det individuella utbildningsprogrammet.
- Det finns fastställda rutiner för bedömningar av ST-läkarens kompetens.
- Verksamheten har rutiner för hur den kontinuerliga bedömningen dokumenteras (För ST enligt 2015:8 är verksamhetschef ansvarig enligt ovan)

Allmänna råd

- ST-läkaren bör, utöver handledning, få fortlöpande instruktioner, samt återkoppling från de som har gett instruktionerna.
- Handledningen är inplanerad i den ordinarie tjänstgöringen för huvudansvarig handledare och ST-läkare.
- Den huvudansvariga handledaren tjänstgör vid det tjänstgöringsställe där ST-läkaren genomför sin huvudsakliga specialiseringstjänstgöring. Om så inte är fallet ska vårdgivaren på något annat sätt säkerställa att huvudhandledaren är tillgänglig för handledning och även i övrigt har förutsättningar att utföra sitt uppdrag.
- Varje handledare har genomgått handledarutbildning som tillgodoser kraven enligt föreskriften.
- Om det finns en risk för att en ST-läkare inte kommer att uppfylla kompetenskraven bör det leda till en åtgärdsplan. En åtgärdsplan bör omfatta justeringar i det individuella utbildningsprogrammet, förändringar i vårdgivarens utbildningsinsatser eller tydligare krav på ST-läkarens insatser.
- Ändamålsenliga metoder används för bedömningar av ST-läkarens kompetens.
- Verksamhetschefen eller motsvarande håller regelbundna utvecklingssamtal med ST-läkarna.

Kvalitetsindikator

- ST-läkarnas sidutbildning följs upp.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda, men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter. Åtgärder krävs.

F Teoretisk utbildning

ST-tid finns avsatt 4 timmar per vecka och respekteras i schemalaggningsplaneringen. ST-läkarna får åka på obligatoriska kurser. ST beskriver utmaningar gällande planering av kurser och sidotjänstgöringar vid besked med kort varsel. Vid inspektionen samtalade vi kring möjliga sätt att hantera denna fråga. Den teoretiska utbildningen på enheten bedöms god och har viss koppling till delmål i målbeskrivningen men vi bedömer att man kan ytterligare förtydliga denna punkt.

Föreskrift

Den vårdgivare som tar emot läkare för specialiseringstjänstgöring ska ansvara för att det finns förutsättningar för att genomföra sådan tjänstgöring av hög och jämn kvalitet.

Vilket enligt SPUR-modellen innebär att:

- Teoretiska utbildningsmoment och kurser planeras in i enlighet med målbeskrivningen och individuella utbildningsprogrammet.
- ST-läkarna genomgår den utbildning som planerats i enlighet med målbeskrivningen och det individuella utbildningsprogrammet.

Allmänna råd

- Det individuella utbildningsprogrammet innehåller planerade interna utbildningsaktiviteter.
- Det individuella utbildningsprogrammet innehåller planerade externa utbildningsaktiviteter.
- Det individuella utbildningsprogrammet innehåller planerad tid för självstudier.

Kvalitetsindikator

- Den teoretiska interna utbildningen är systematiskt uppbyggd med koppling till Socialstyrelsens delmål.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda, men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter. Åtgärder krävs.

G Medicinsk vetenskap och systematiskt kvalitets- och patientsäkerhetsarbete

ST-läkarna erbjuds gå utbildning i vetenskapsmetodik via regionen. Det finns goda förutsättningar att genomföra ett vetenskapligt arbete. ST-läkarna planerar och genomför kvalitetsarbete som presenteras på den egna enheten och vid region-gemensam träff. Vårdcentralen bedöms ha mycket god intern kompetens gällande medicinsk vetenskap. Vi ser att man internt, med stöd av studierektor, kan utveckla hur ST-läkarnas kompetens i medicinsk vetenskap bedöms och återkopplas under hela ST-tjänstgöringen. ST-läkaren bedöms delta i kvalitets- och patientsäkerhetsarbete utifrån målbeskrivningens krav men vi rekommenderar att vidareutveckla ST-läkarnas deltagande i det gemensamma patientsäkerhetsarbetet under hela ST enligt beskrivning under "Förbättringspotential".

Föreskrift

- ST-läkarens kompetens inom medicinsk vetenskap bedöms utifrån kunskap kring vetenskapliga metoder och forskningsetiska principer.
- ST-läkaren bedöms utifrån förmågan att kunna kritiskt granska och värdera vetenskaplig information, samt i sitt arbete ta ansvar för att omsätta och tillämpa denna kunskap.
- ST-läkaren deltar i systematiskt kvalitets- och patientsäkerhetsarbete i sådan utsträckning att förutsättningar för delmåluppfyllelse föreligger.
- Utbildning erbjuds för att uppnå ett medicinskt vetenskapligt syn- och förhållningssätt.
- Det finns goda förutsättningar för genomförande av ett skriftligt individuellt arbete enligt vetenskapliga principer.
- Det finns goda förutsättningar för att genomföra, dokumentera och redovisa ett kvalitetsarbete.

Allmänna råd

- ST-läkaren ges möjlighet till utbildning inom patientsäkerhetsarbete och systematiskt kvalitetsarbete.

Kvalitetsindikatorer

- Under det senaste året har av ST-läkare genomförda arbeten publicerats och/eller presenterats (av ST-läkaren) vid vetenskapliga/professionella sammankomster.
- Det finns tillgång till ett välfungerande doktorandprogram.
- Enheten har regelbundna möten där medarbetare diskuterar och kritiskt granskar vetenskaplig litteratur.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda, men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter. Åtgärder krävs.

H Ledarskapskompetens och kommunikativ kompetens

Traditionella ledarskapsmoment ingår under ST på Lundbergsgatans vårdcentral men kan tydliggöras mer för varje ST-läkare i det individuella utbildningsprogrammet.Handledning avseende ledarskapskompetens och strukturerad återkoppling av detta enligt överenskomna metoder behöver utvecklas i samråd mellan handledarna. ST-läkarna får handleda studenter men detta kan utvecklas/utökas. I samband med grupphandledning för ST-läkarna har man även tillämpat handledning på handledning. ST-läkarna genomför själva viss undervisning på vårdcentralen, viss återkoppling ges men denna kan konkretiseras ytterligare. Den löpande återkopplingen inom nedanstående kompetenser bedöms uppnå kraven i målbeskrivningen men vi rekommenderar att ni utvecklar återkopplingen i samråd mellan handledare och ST-läkare.

Föreskrift

- ST-läkaren ges förutsättningar att kontinuerligt utveckla ledarskapskompetens i enlighet med målbeskrivningen.
- ST-läkaren bedöms kontinuerligt i medicinskt ledarskap och multiprofessionellt samarbete och återkoppling sker.
- ST-läkaren genomgår utbildning i hälso- och sjukvårdens förutsättningar i enlighet med målbeskrivning.
- ST-läkaren ges kontinuerlig handledning i kommunikativ kompetens.
- ST-läkarens kommunikativa kompetens bedöms fortlöpande och återkoppling sker.
- ST-läkaren bereds möjlighet att planera och genomföra undervisning.
- ST-läkarens kompetens i undervisning bedöms fortlöpande och återkoppling sker kontinuerligt.
- ST-läkaren bereds möjlighet att handleda medarbetare och studenter.
- ST-läkarens kompetens i handledning bedöms fortlöpande och återkoppling sker kontinuerligt.

Allmänna råd

- ST-läkaren bereds möjlighet att undervisa under handledning.
- ST-läkaren bereds möjlighet att själv handleda under handledning.
- ST-läkaren bereds möjlighet att delta i reflektion i grupp i enlighet med målbeskrivningen.

Kvalitetsindikatorer

- Det finns möjlighet att auskultera hos chefer och ledare inom organisationen.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda, men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter. Åtgärder krävs.

